

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľa: **M.**, nar. X. v M., naposledy bytom v zahraničí: M., t. č. Útvar policajného zaistenia pre cudzincov, B., zast. Centrom právnej pomoci, kancelária Košice, Moyzesova 18, Košice, proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad**, Bratislava, Pivonková 6, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu č. ČAS: MU-245-13/PO-Ž/2009 zo dňa 26. júna 2009, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz 47/2009-35 zo dňa 13. októbra 2009 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz 47/2009-35 zo dňa 13. októbra 2009 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. ČAS: MU-245-13/PO-Ž/2009 zo dňa 26. júna 2009, ktorým odporca podľa ustanovenia § 13 ods. 1 a § 20 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len zákon o azyle) neudelil navrhovateľovi azyl na území Slovenskej

republiky, podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle rozhodol o neudelení doplnkovej ochrany navrhovateľovi.

Krajský súd dospel k záveru, že odporca v napadnutom rozhodnutí správne a dostatočným spôsobom zistil a vyhodnotil skutkový stav veci, t. j. že navrhovateľom udávaný dôvod žiadosti nie je dôvodom pre udelenie azylu.

Krajský súd sa pri posudzovaní rozhodnutia odporcu podrobne zaoberal všetkými námietkami navrhovateľa uplatnenými v opravnom prostriedku a dospel k záveru, že postup odporcu ako aj jeho rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom.

Krajský súd uviedol, že navrhovateľ svoje obavy z prenasledovania príslušníkmi politickej strany PPP z dôvodu sympatií k politickej strane PLM-Q v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal a samotná prítomnosť obáv o svoj život bez objektivizácie opodstatnenosti je pre rozhodnutie o azyle irelevantnou. Krajský súd poukázal na to, že skutočnosti uvádzané navrhovateľom v opravnom prostriedku, a to o bojoch v Severných oblastiach (zahŕňajú Gilgit a Balistan), FATA a Slobodnom Kašmíre a najmä v oblasti Svát na severozápade krajiny a v okresoch Dolný Dir a Buner, odkiaľ utekajú pakistanskí civilisti do bezpečia v iných častiach krajiny, svedčia o tom, že tieto oblasti síce susedia s oblasťou, v ktorej býval navrhovateľ, no boje do danej lokality dosiaľ nezasiahli.

Krajský súd považoval odvolacie námietky navrhovateľa ohľadne nesprávneho právneho posúdenia jeho žiadosti o udelenie azylu vo vzťahu k jeho tvrdým politickým dôvodom, za ničím nepodložené a neodôvodnené.

Krajský súd tiež poukázal na to, že z rozsudku Okresného súdu v Michalovciach 8T 111/2009 zo dňa 29.6.2009 zistil, že navrhovateľ bol odsúdený pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia na tom skutkovom základe, že napriek právoplatnému rozhodnutiu, ktorým mu bol zakázaný vstup na územie SR do roku 2011 a bol administratívne vyhostený z územia SR na Ukrajinu, presne nezisteného dňa opätovne mimo hraničný priechod nelegálne prekročil štátnu hranicu SR, za čo mu bol uložený samostatný trest vyhostenia z územia SR so zákazom vstupu na územie SR do 29.5.2011. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 29.6.2009.

Podľa krajského súdu uvedené skutočnosti a najmä rozsudok, ktorým mu bol uložený trest vyhodenia, svedčia o účelovosti podania jeho žiadosti o azyl, resp. doplnkovú ochranu.

Odporca podľa krajského súdu postupoval správne, ak po zvážení skutkového stavu nenašiel ani dôvod pre udelenie doplnkovej ochrany navrhovateľovi podľa § 13a zákona o azyle, preto dôvodne nepovažoval navrhovateľove dôvody za dôvody, pre ktoré by bol navrhovateľ v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f/ zákona o azyle.

Na základe uvedeného krajský súd rozhodnutie odporcu, ktorým navrhovateľovi neudelil azyl a rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany ako rozhodnutie vydané v súlade so zákonom potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom uviedol, že naďalej trvá na to, že v prípade návratu do Pakistanu bude čeliť reálnemu riziku utrpenia vážneho a individuálneho ohrozenia.

Poukázal na to, že už v konaní pred odporcom tvrdil, že jeho otec a strýko sú v Pakistane členmi politickej strany PML-Q. V marci sa k moci dostala politická strana PPP, ktorá začala útočiť na členov a sympatizantov opozičných strán na všetkých tých, ktorí s ňou pred voľbami nespolupracovali. Poukázal na to, že bezpečnostné riziko v Pakistane preukazuje aj Odporúčanie MZV SR zo dňa 28.10.2009 občanom SR, zväžiť cesty do Pakistanu, nakoľko podľa Odporúčania, „Teroristické útoky a násilie majú stúpajúcu tendenciu a nie sú len teritoriálne obmedzené. Útok na civilné ciele je v súčasnosti možný prakticky na ktoromkoľvek mieste územia Pakistanu. „

Navrhovateľ predložil správy BBC (zo dňa 16.10.2009), ako ďalšie dôkazy na podporu svojich tvrdení, že zlá bezpečnostná situácia sa v súčasnosti netýka už iba určitých území Pakistanu, ale postihuje už aj v minulosti relatívne bezpečné časti krajiny.

S poukazom na bezpečnostnú situáciu v krajine jeho pôvodu vyjadril obavy z návratu do krajiny pôvodu.

Na základe uvedeného navrhol rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu navrhol zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že rozsudok krajského súdu ako vecne správny navrhol potvrdiť. Nestotožnil sa s tvrdením navrhovateľa, že bol prenasledovaný z dôvodov uvedených v § 8 zákona o azyle. Po vyhodnotení dostupných správ o krajine pôvodu nebolo podľa odporcu preukázané, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený vážnemu bezpráviu tak, ako to ustanovuje § 2 písm. f/ zákona o azyle.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 2. februára 2010 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t.j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 8 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle (účinného od 1.12.2008, ďalej len zákon o azyle) ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo

b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 10 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,

b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo

c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí.

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1) ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území SR a o neposkytnutí doplnkovej, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa, a obsahom správ o krajine pôvodu (Správa o krajine – Prax v oblasti dodržiavania ľudských práv, vydaná Úradom pre demokraciu, ľudské práva a prácu zo dňa 25.2.2009, Informačná správa o krajine pôvodu- Pakistan, vydaná Pohraničným úradom Veľkej Británie 16.4.2009 a portálu www.business.cz aktualizovaného 20.4.2009), z ktorých vyhodnotil a stručne popísal súčasnú politicko-spoločenskú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na dôvody, pre ktoré navrhovateľ žiadal o udelenie azylu a bezpečnostné riziko prípadného návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu.

Ako vyplynulo z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 9.6.2009 navrhovateľ uviedol, že dôvodom jeho žiadosti o azyl boli problémy s členmi PPP. Nebol členom žiadnej politickej strany, jeho otec a strýko boli sympatizantmi politickej strany PML-Q, neskôr uviedol, že boli členmi tejto strany.

Na otázku, či mal v krajine pôvodu nejaké problémy s políciou, armádou alebo inými štátnymi orgánmi, odpovedal, že osobne s nimi nemal žiadne problémy. Do krajiny pôvodu sa nechce vrátiť, lebo sa obáva, že by mohol byť uväznený.

Odporca v rozhodnutí, ktorým neudelil navrhovateľovi azyl, poukázal na to, že v jeho prípade nebola preukázaná opodstatnenosť obáv z prenasledovania v zmysle zákona o azyle, nakoľko v danom prípade absentuje samotný prvok prenasledovania, tak aj pôvodca prenasledovania. Odporca pritom vychádzal z vyjadrení navrhovateľa, ktorý potvrdil, že nemal žiadne problém s políciou, armádou či inými oficiálnymi orgánmi štátu. Na základe jeho výpovede dospel odporca k záveru, že štátnymi orgánmi nemohol byť prenasledovaný.

Odporca v dôvodoch rozhodnutia poukázal na to, že posúdil aj možnosť prenasledovania z politických dôvodov, a to politickými stranami, ktoré ovládajú štát alebo časť jeho územia. Podľa odporcu, mať iné politické názory ako vláda ešte samo o sebe nie je dostatočným motívom na prijatie žiadosti o priznanie štatútu utečenca a žiadateľ musí preukázať, že má dôvod sa obávať prenasledovania za svoje politické názory, ktoré nie sú tolerované vládnuceho režimom pre svoju kritickosť voči politike a metódam režimu. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ nebol členom žiadnej politickej strany a nevyvíjal žiadne politické aktivity, nebol podľa odporcu dôvod, aby bol zo strany vládnucej politickej strany nejakým spôsobom ohrozený. Tmu nasvedčuje skutočnosť, že nikdy neprišiel do kontaktu s členmi PPP nebol počas pobytu v krajine nimi nikdy ohrozovaný.

Zo správ o krajine pôvodu podľa odporcu vyplynulo, že víťazmi parlamentných volieb boli dve opozičné strany: Bhuttovej PPP a PML-N. Uvedené strany získali dostatok kresiel na vytvorenie novej koalície vlády, následne však v auguste 2008 strana PML-N z koalície kvôli sporu o znovuzvolenie sudcov vystúpila. Po tomto akte rezignoval z funkcie prezidenta aj Mušarraf, novou hlavou štátu sa stal Asif Ali Zardári.

Vzhľadom k tomu, že neboli naplnené dôvody pre udelenie azylu, odporca skúmal, či navrhovateľ spĺňa podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany v zmysle zákona o azyle.

Odporca uviedol, že z výpovede navrhovateľa vyplynulo, že nebolo nikdy proti nemu vedené trestné konanie, nebol väznený, zatknutý a nemal žiadne problémy so štátnymi orgánmi, nebol vystavený mučeniu, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trest. V tejto súvislosti odporca poukázal na vyjadrenia Amnesty International, podľa ktorých pristúpenie Pakistanu ku konvenciám OSN o ľudských právach je v súčasnej dobe kľúčovým krokom k zaisteniu rešpektovania, uznania a ochrany ľudských práv v Pakistane pre všetkých v súlade s medzinárodnými štandardami. Dňa 17.4.2008 Pakistan ratifikoval Dohovor o ekonomických, sociálnych a kultúrnych právach a podpísal Medzinárodný dohovor o občianskych a politických právach a Dohovor OSN proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu, alebo trestaniu.

Na základe uvedeného dospel odporca k záveru, že dodržiavanie ľudských práv v Pakistane má výrazne stúpajúcu tendenciu, a teda v prípade navrhovateľa nie je dôvod na poskytnutie doplnkovej ochrany.

Odporca v rozhodnutí popisuje spoločensko-politickú situáciu v krajine pôvodu navrhovateľa s odkazom na zdroje informácií, z ktorých informácie čerpal.

Je teda zrejmé z akých dôkazných prostriedkoch pri svojom rozhodovaní vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporca vychádzal pri svojom rozhodovaní o tom, či u navrhovateľa existujú dôvody pre udelenie azylu podľa § 8 a § 10 zákona o azyle, resp. dôvody pre udelenie doplnkovej ochrany.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodit', že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu ja aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d/ zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu.

Primárnym dôvodom neudelenia azylu navrhovateľovi bolo nesplnenie relevantných podmienok pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle. S takýmto záverom bolo potrebné súhlasiť. Navrhovateľ požiadal o udelenie azylu z dôvodu obavy zo strany prívržencov PPP, s ktorými však podľa vlastného tvrdenia neprišiel nikdy do kontaktu. Preto záver odporcu,

ktorý si osvojil aj krajský súd, a to, že navrhovateľ nepreukázal opodstatnenosť obáv z prenasledovania v danom prípade z politických dôvodov, bol aj podľa odvolacieho súdu správny.

Krajský súd sa zaoberal všetkými námietkami obsiahnutými v opravnom prostriedku a rovnako aj dôvodom, pre ktorý požiadal navrhovateľ o azyl. Vo veci doplnil dokazovanie správami o krajine pôvodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje so skutkovými ako aj právnymi závermi krajského súdu, ktorý vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil z čoho vyvodil svoj záver zhodný so záverom odporcu o to, že navrhovateľ nepreukázal opodstatnenosť obáv z prenasledovania z dôvodov taxatívne vymedzených v zákona o azyle.

K vysloveným záverom krajského súdu nemá odvolací súd žiadne námietky a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Odvolací súd sa k námietke navrhovateľa, že krajský súd nevenoval náležitú pozornosť jeho politickým dôvodom žiadosti o azyl považuje za dôležité zdôrazniť, že samotná existencia navrhovateľových politických názorov, odlišných od vládnych, nie je sama o sebe dostatočným dôvodom na udelenie azylu, pretože navrhovateľ nepreukázal, že má dôvod sa obávať prenasledovania za svoje politické názory. Tieto v konaní pred odporcom rovnako ani v konaní pred súdom totiž nešpecifikoval. Keďže nebola splnená podmienka poznania jeho politických názorov zo strany štátnych orgánov v krajine jeho pôvodu, pretože v prípade navrhovateľa tieto neboli verejne proklamované, nebolo možné za daných okolností sa domnievať, že došlo k prenasledovaniu navrhovateľa za politické názory zo strany štátnych orgánov.

Vo vzťahu k druhej forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrane, odvolací súd uvádza, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie

inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z ktorých je potrebné vychádzať.

V predmetnej veci neboli ani podľa odvolacieho súdu zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f/ zákona o azyle, pričom v podrobnostiach na správny záver odporcu uvedený v jeho rozhodnutí odkazuje.

Odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorý rozhodnutie odporcu potvrdil.

Rozhodnutie odporcu o neudelení azylu a doplnkovej ochrany bolo potrebné považovať za zákonné, preto odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 219 OSP.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP, tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 2. februára 2010

**JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová